

Portefeuille-
houder

Buijtelaar

Advies De
Raad

De Ronde,
voorbereiding besluit

College-
behandeling

Agendastuk

Datum
behandeling
college

19 november 2019

Onderwerp Gebiedsvisie Amersfoort Centraal

Samenvatting:

Sinds 2016 werken we aan het Stationsgebied. In 2017 is een eerste concept gebiedsvisie aan uw Raad gepresenteerd. De aanpak van het stationsgebied maakt onderdeel uit van het Programmaplan Stadshart wat de Raad in 2017 heeft vastgesteld. We werken met dit plan aan een vitaal, aantrekkelijk en levendig Stadshart met een hoge kwaliteit stedelijke voorzieningen (winkels, horeca culturele voorzieningen). Daarom zetten we met het programmaplan in op meer bezoekers en bewoners in en rondom het Stadshart en meer aantrekkelijke plekken in het Stadshart. Station Amersfoort Centraal met haar voorzieningen speelt daarin een belangrijke rol. Na een uitgebreid participatieproces in de vorm van co-designsessies en spoorcafés hebben we een gebiedsvisie afgerond, waarin de ambities en uitvoeringsmaatregelen op hoofdlijnen zijn beschreven. Het vormt het kader voor het uitwerken van concrete plannen voor onder andere de herinrichting van het openbaar gebied. Dat dient als aanjager voor het gebied als belangrijke entree en visitekaartje voor ons stadshart.

Het college besluit:

het Raadsvoorstel Gebiedsvisie Amersfoort Centraal (1203716) ter besluitvorming aan de raad aan te bieden

Van Burgemeester en wethouders Portefeuillehouder(s) Buijtelaar

Aan Gemeenteraad

B&W- 19 november 2019
vergadering
De Ronde 10 december 2019

Agenda Het Besluit Januari 2020
Vastgesteld besluit

Titel

Gebiedsvisie Amersfoort Centraal

Beslispunten

De raad besluit:

1. de gebiedsvisie Amersfoort Centraal inclusief bijlagen en reactienota vast te stellen;
2. het college opdracht te geven de uitwerking van de herinrichting van het Stationsplein en de Stationsstraat/ Van Asch van Wijckstraat te starten, met de gebiedsvisie met de daarin opgenomen fietsstructuur en de oplossing met voorrangspaleinen op de kruisingen met Brouwersstraat en Wijersstraat als kader en verkeerskundige basis voor de toekomstige invulling en uitvoering van de overige elementen uit de gebiedsvisie.

Aanleiding

In 2013 is een start gemaakt met een [studie](#) naar het fietsparkeren bij het station, in lijn met de doelen uit het [Verkeer- en vervoerplan](#) (uit 2013) en het later (2016) vastgestelde fietsplan '[Amersfoort Fietst](#)'. In 2018 heeft uw raad het [besluit](#) over de fietsenkelder genomen. Deze mobiliteitsontwikkeling bracht verschillende processen in het Stationsgebied op gang. In co-design-sessies met de in het gebied betrokken bedrijven en overheden is sinds 2016 gewerkt aan een gezamenlijke aanpak voor herinrichting van het Stationsplein en omgeving.

In de [Visie Stadshart](#) (2017) is over dit gebied het volgende gemeld:

Het Stationsgebied is voor de trein- en busreiziger de entree van het Stadshart en vormt daarmee een belangrijk visitekaartje voor de stad. Door het fietsparkeren ondergronds in de fietskelder te verplaatsen, kan het Stationsplein opnieuw worden ingericht tot een mooi plein waar beleving en ontmoeting centraal kunnen staan. Hierbij hebben we de ambitie om dit plein zodanig te ontwerpen dat het een bijdrage levert aan de klimaatadaptatie (wateroverlast en hittestress) door een groene inrichting.

Uitwerking van dit doel leidde tot een eerste concept [gebiedsvisie op hoofdlijnen](#), die in augustus 2017 aan de Raad is gepresenteerd. Hierin stonden een aantrekkelijk Stationsplein en de verbetering van de route van station naar binnenstad centraal. Na deze presentatie is gestart met de uitwerking van de gebiedsvisie. Voor de daadwerkelijke aanpak is met het vaststellen van het [coalitieakkoord 2018-2022](#) en bij de [meerjarenbegroting 2019-2023](#) een bedrag van € 4 mln. beschikbaar gesteld.

Participatie over gebiedsvisie en tunnelentree

Na vaststelling van het ontwerp van de fietsenkelder is op 13 juni 2018 het eerste zogenoemde [spoorcafé](#) gehouden als startmoment voor het participatietraject dat moest leiden tot een brede visie voor het stationsgebied. Gelet op de onderlinge afhankelijkheid van ontsluiting van de fietsenkelder met (de uitwerking van) de gebiedsvisie, zijn beide zaken gelijktijdig tijdens de spoorcafés aan de orde gekomen. In het spoorcafé van april 2019 zijn zowel een aangepaste entree als de hoofdlijnen van de gebiedsvisie met inwoners, organisaties en andere belangstellenden gedeeld. Het aangepaste ontwerp van de kelder (met name de gewijzigde routing van en naar de kelder) wordt parallel in een separaat voorstel ter besluitvorming aan de Raad aangeboden en is als uitgangspunt opgenomen in de gebiedsvisie Amersfoort Centraal.

Afronding participatieproces gebiedsvisie en advies Fietsersbond

Na het laatste spoorcafé in april 2019 kon de stad reageren op de conceptgebiedsvisie. De reacties zijn weergegeven in de reactienota die als bijlage 2 in de gebiedsvisie is opgenomen. Tijdens de reactieperiode heeft de Fietsersbond De gemaakte keuzes voor de fietsenkelder onderschreven, maar tegelijk zorgen geuit over het vervallen fietspad aan de noordzijde van de Stationsstraat en de introductie van voorrangspelen. Hierover zijn we met hen in gesprek gegaan en is een werkbezoek afgelegd aan Hilversum waar dergelijke voorrangspelen reeds zijn aangelegd.

Dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen en aandachtspunten voor de vervolgitwerking. Het leidend principe om ruimte te creëren voor verblijf, vergroening, verlevendiging en klimaatadaptatie willen we wel vasthouden. Dit principe heeft geleid tot de keuze van één rijbaan voor bus- en autoverkeer en een breed tweerichtingsfietspad aan de zuidzijde van de Stationsstraat. De Fietsersbond ziet graag dat ook het huidige fietspad aan de noordzijde behouden blijft, in combinatie met een verkeerslicht op de kruising Vlasakkerweg/Wijersstraat. De Fietsersbond kijkt anders aan tegen dit deel van de voorliggende gebiedsvisie vanwege zorgen over de oversteekbaarheid.

In de nadere planuitwerking willen wij binnen het leidend ontwerpprincipe in gezamenlijkheid kijken naar deze aandachtspunten en mogelijke oplossingen. De planuitwerking wordt ter vaststelling aan uw Raad voorgelegd

SCORE-water

In het kader van onze deelname aan het Europese subsidieproject SCORE-Water doen we in het stationsgebied onderzoek naar slimme oplossingen en monitoring van wateroverlast en hittestress. Hierbij is te denken aan de omgang met regenwater: opvang, vertraagde afvoer en het gebruik als voedende voorziening voor het groen in het plangebied zodat verdroging wordt tegengegaan.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de gebiedsvisie Amersfoort Centraal zijn de ambities en hoofdlijnen van de aanpak van het stationsgebied helder en kan gestart worden met de nadere uitwerking van concrete plannen om die ambities te verwezenlijken. Concreet betekent het dat we in 2020 kunnen starten met uitwerking van het openbaar gebied zodat over enkele jaren niet alleen de nieuwe fietsenkelder maar ook het Stationsplein en de route naar de binnenstad zijn aangepakt. Daarnaast kunnen we samen met gebouweigenaren, bedrijven en bewoners gaan werken aan een duurzamer, gezonder, klimaatadaptatiever en economisch vitaler stationsgebied.

Argumenten

1.1 *De gebiedsvisie past binnen de ambities en doelstellingen van de Visie Stadshart en het hieruit voortvloeiende [Programmaplan Stadshart](#).*

Met dit programmaplan wordt gewerkt aan een vitaal, aantrekkelijk en levendig stadshart met een hoge kwaliteit stedelijke voorzieningen (winkels, horeca culturele voorzieningen). We hebben het zo opgelost met lift ook in vervolg benoemen proraailplannen met station 3 december in besluit

1.2 *De gebiedsvisie past binnen onze ambities om de fiets een belangrijker rol te geven in het beantwoorden van de vervoersvraag van onze groeiende stad (VVP-2013, Fietsplan 2016).*

1.3 *De gebiedsvisie is positief beoordeeld door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.*

Zij geeft aanbevelingen mee, die we meenemen in de vervolgitwerking:

- Betrek ook de noordzijde van het station bij de integrale visie op de stationsomgeving (zie ook kanttekening 1.1)
- Neem de route langs het Smallepad nadrukkelijker mee in de planvorming;
- Onderzoek alternatieven voor de gewenste (maar moeilijk te realiseren) levendige plinten, zoals integratie van kunst, ontwikkel stepping stones en de mogelijkheid voor tijdelijke inrichting en gebruik (events);
- Benut de kansen om door middel van een consequente materialisatie openbare ruimte het station en binnenstad met elkaar te verbinden;
- Onderzoek de mogelijkheden voor een aantrekkelijker architectuur op het plein (het voormalige Rechtbankgebouw) en langs de routes, betrek hierin ook de arcade langs het Stationsplein.

1.4 *De in de gebiedsvisie opgenomen verkeerskundige herinrichting van de Stationsstraat/ Van Asch van Wijckstraat zonder busbanen biedt volgens Syntus en Provincie Utrecht (concessieverlener) rijtijdwinst voor de bus en wordt daarmee als (voorzichtig) positief beoordeeld.*

Het voorstel en het verkeerskundige onderzoek met modelsimulaties zijn in samenspraak met hen uitgewerkt. Zij zullen nauw bij de nadere uitwerking betrokken worden.

1.5 *De uitwerking en realisatie van het openbaar gebied tussen station en Snouckaertlaan is naar verwachting mogelijk binnen de beschikbare middelen.*

In dit stadium zijn kostenramingen op hoofdlijnen gemaakt gebaseerd op een sobere en doelmatige herinrichting. De incidentele en structurele kosten van de onderdelen die we uit willen werken en realiseren, verwachten we te kunnen dekken door de beschikbare middelen. Het gaat om het oostelijk deel van het Stationsplein en de route van plein tot en met de kruising met de Brouwersstraat.

Wij gaan met de provincie in gesprek over mogelijkheden voor financiële bijdragen aan de OV- en fietsmaatregelen in het uit te werken deel. Daarbij worden onze eigen middelen als cofinanciering ingezet. In geval van een provinciale bijdrage kan worden bepaald hoe de eigen middelen die niet meer voor de Stationsstraat nodig zijn, worden ingezet voor bijvoorbeeld maatregelen op het Smallepad of aanpak van de Snouckaertlaan om zo meer maatregelen uit de gebiedsvisie te kunnen realiseren.

1.6 *De uitwerking van het openbaar gebied willen we gebruiken als aanjager van een gebiedsaanpak samen met de stad.*

De gesprekken over de uitwerking van het 'harde' openbaar gebied in spoorcafés en werkateliers is tegelijk ook de kans om met belanghebbenden, belangenorganisaties en bedrijven samen te gaan werken aan de 'zachte' gebiedsaanpak. We zien kansen om samen te werken aan gebiedspromotie, klimaataanpak, verduurzaming en vitalere plinten.

Kanttekeningen

1.1 Het is een visie op hoofdlijnen, die nog veel uitwerking vraagt.

Die nadere uitwerking gaat op de eerste plaats om het verkeerskundige ontwerp en de invulling van onze klimaat adaptieve ambities in het openbaar gebied. Daarbij kijken we ook hoe we aan andere beleidsambities op het gebied van diversiteit, cultuur en gezondheid invulling kunnen geven. Het gaat bijvoorbeeld om een regenboogsymbool, kunstbanken, culturele uitstraling, tijdelijke kunstprojecten, rookvrije inrichting en spel- en beweegvormen. Dit gaan we samen met de stad in de spoorcafés doen.

1.2 We kunnen met de visie op hoofdlijnen niet alle zorgen wegnemen

Verdere uitwerking van de plannen kan daarbij wel helpen, het blijft tenslotte lastig om een nieuwe situatie 'vanaf papier' voor te stellen. We denken dat we met de ideeën in de visie de fietsstructuur sterk verbeteren en toekomstvaster maken. We vertrouwen ook op onze verkeersexperts en de ervaringen elders in het land. We gaan de Fietzersbond en de andere belanghebbenden nauw bij de verdere uitwerking betrekken. Met de Fietzersbond hebben we daarbij de volgende concrete aandachtspunten benoemd:

- Het optimaliseren van kruispunten tussen fietsers onderling, zoals bij de Brouwersstraat, bij de aansluiting Berkenweg en de fietsoversteek met verkeerslichten op het Stationsplein tegenover Friesland Campina
- het makkelijker maken van linksaf-slaan op drukke fietspaden
- het bieden van voldoende ruimte op de fietspaden i.v.m. verschillen in soorten en snelheden van fietsers
- de oversteekbaarheid voor voetgangers op drukke fietspaden
- voldoende opstelruimte bij de (drukke) oversteken

1.3 Aanwezige voorzieningen op het plein zullen nog steeds verplaatst moeten worden dan wel geen plek meer kunnen hebben op het plein.

Het betreft de op het plein te verplaatsen kastanjeboom, de viskraam en het digitale billboard, waarvoor geen plek meer is en kunstwerk De Zonnewijzer, waarvoor een andere locatie gezocht wordt.

1.4 De handhaving op fout gestalde fietsen op het stationsplein vraagt in het gewijzigde ontwerp van de fietsenkelder meer aandacht dan in het eerder vastgestelde ontwerp.

In het gewijzigde ontwerp ligt een entree op het plein. Dat vergroot het risico op verkeerd gestalde fietsen. De herinrichting van het plein, ondersteunt met handhaving moet dit ontmoedigen.

1.5 Vanwege onzekerheid over toekomstige ontwikkelingen of beperkte middelen worden niet alle onderdelen direct uitgewerkt

Het gaat onder andere om de aanpak van de Snouckaertlaan, het Smallepad, toekomstige uitbreidingen van de fietsenstallingen, een fietsverbinding naar de Wagenwerkplaats, de oversteekbaarheid van de Stadsring bij de Utrechtseweg, de aanpak van het busstation etc.

Voorbeeld hiervan is het Smallepad: daar is de wens om te vergroenen, maar de route zal ook drukker worden, door een toenemend gebruik van de fietsenkelderentree Kersenbaan/Smallepad. Dat kan in de toekomst aanpassingen vragen. Dat geldt ook voor de route richting Binnenstad over het kruispunt Utrechtseweg/Stadsring. Bij een groei van het gebruik kan dat op termijn ook maatregelen vragen.

Duurzaamheid

De ambities in de gebiedsvisie sluiten nauw aan bij onze gemeente brede duurzaamheidsambities. Het gaat, naast een meer groene, klimaat adaptieve, energiezuinige inrichting met duurzame materialen, ook om het aantrekkelijk maken van het station en de directe omgeving. Daarmee en met het verbeterde ontwerp van de fietsenkelder stimuleren we het openbaar vervoer per trein en per bus en zorgen we ervoor dat het gebruik van de fiets als voor- en natransport en het lopen aantrekkelijker wordt. Dat alles draagt bij aan duurzamere mobiliteitskeuzen voor onze inwoners en bezoekers.

Financiën

De gevraagde besluiten hebben geen financiële consequenties. De kosten van uitwerking en realisatie van plannen dient binnen de beschikbare middelen te blijven.

Risicoparagraaf

Er is geen sprake van bijzondere risico's.

Communicatieboodschap

De gemeente gaat het gebied op en rond het Stationsplein en de route van het plein naar de binnenstad aantrekkelijker maken. De belangrijke economische functie van het Stationsgebied verdient een omgeving die daar bij past. Een mooie omgeving waar alle gebruikers zich welkom voelen en waar het makkelijk oriënteren is. Onder andere met minder rijbanen voor autoverkeer en bredere stoepen, zodat er meer ruimte komt voor fietsers en voetgangers, voor terrassen, groen en water. Ingrepen die bijdragen aan het klimaatbestendig maken van het plein en de route naar de binnenstad. Onder het Stationsplein komt een nieuwe fietskelder. De bestaande kelder wordt gerenoveerd en beter toegankelijk gemaakt. In de bestaande en nieuwe fietskelder komt ruimte voor bijna 5.200 fietsen. Op het Stationsplein zelf kunnen straks geen fietsen meer worden gestald. Met het stallen van de fietsen in de kelder ontstaat ruimte om, direct na de bouw, het Stationsplein opnieuw in te richten tot een aantrekkelijke entree van de stad, een plein waar ontmoeting centraal staat en het prettig vertoeven is. Deze maatregelen maken deel uit van de vastgestelde Visie Stadshart (2017) en het Programmaplan Stadshart (2017).

Communicatie: samenwerking en starten voor de start

De gebiedsvisie is tot stand gekomen na co-design sessies en uitgebreide participatie in de spoorcafés. De uitwerking van de herinrichting van het plein en de route naar de binnenstad kan na het besluit over de gebiedsvisie Amersfoort Centraal in 2020 starten. Als vervolg op het participatieproces over de gebiedsvisie zullen we de aanliggende bedrijven, omwonenden en andere belanghebbenden en belangenorganisaties via de Spoorcafés en werkateliers blijvend bij dit traject betrekken. Tegelijk willen we onderzoeken hoe we met de belanghebbenden tot een gezamenlijke gebiedsaanpak kunnen komen om ook de gebouwen en functies verder te verduurzamen, minder monofunctioneel en vitaler te maken. Op onze website <https://www.amersfoort.nl/project/aanpak-stationsgebied.htm> staat alles over de spoorcafés. Daarnaast zal er een communicatieplan worden opgesteld om betrokken partijen in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen informeren over de bereikbaarheid en de overlast tijdens de bouwwerkzaamheden van de fietsenkelder.

Vervolgstappen

Na vaststelling van de visie zullen we starten met de uitwerking van het openbaar gebied en met de gezamenlijke gebiedsaanpak in het spoorcafé. Ten aanzien van de aanleg van de fietsenkelder zal in 2020 worden gestart met het verleggen van kabels en leidingen.

Burgemeester en wethouders van Amersfoort,

de secretaris

de burgemeester

Bijlage(n): Gebiedsvisie Amersfoort Centraal d.d. 4 november 2019 (incl. Reactienota)

RAADSBSLUIT

Zaaknummer 1203716

De raad van de gemeente Amersfoort;

op basis van het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 november 2019, afdeling Programma's en Projecten;

b e s l u i t:

1. de gebiedsvisie Amersfoort Centraal inclusief bijlagen en reactienota vast te stellen;
2. het college opdracht te geven de uitwerking van de herinrichting van het Stationsplein en de Stationsstraat/ Van Asch van Wijckstraat te starten, met de gebiedsvisie met de daarin opgenomen fietsstructuur en de oplossing met voorrangspoleinen op de kruisingen met Brouwersstraat en Wijersstraat als kader en verkeerskundige basis voor de toekomstige invulling en uitvoering van de overige elementen uit de gebiedsvisie.

Vastgesteld in de openbare vergadering van ...

de griffier

de voorzitter